

XVIII Pasaulio vaikų haiku konkursas 2024 m.

Šių metų Pasaulio vaikų haiku konkurse tema „Šeima“ dalyvavo virš 900 jaunųjų Lietuvos kūrėjų. Haiku konkurso tema atspindėta įvairias šeimos situacijas, nutikimus, tarpusavio santykius ir emocijas perteikiančiais tekstais. Ir ne tik žmonių šeimų gyvenimas buvo aprašytas tradicinės japonų poetinės formos – haiku – trieiliais. Vaikai dėmesį atkreipė ir į kitus gyvosios gamtos atstovus: kates, ežius, bites,... Pasaulio įvairovė atskleidžiama šeimos sampratos interpretacijomis.

Kaip konkurso dalyviams pavyko į trumpiausią poetinę formą sutalpinti buvimo kartu su kitais šeimos nariais sukeltas nuotaikas? Kai kurios asmeninės patirtys, net ir perteiktos poetine forma, rodėsi skaudžios, aštrios, žeidžiančios. Kai kurios – priešingai: skleidžiančios ramybę ir bendrystės džiaugsmą. Svarbiausia yra siekti, kad pats gyvenimas būtų, kiek tai nuo kiekvieno priklausytų, šviesesnis, linksmesnis, kupinas gerumo ir atjautos, tuomet ir poezija savaime bus tokia, kaip mėnulio atspindys ramaus ežero vandenyje.

Patarimas jaunesiems kūrėjams ir jų padėjėjams (tėvams, mokytojams). Haiku formos esminis bruožas: rašyti apie tai, kas realiai patiriama, matoma, girdima, liečiama ar užuodžiama. Rašyti be apibendrinimų, be pagražinimų metaforomis ar kitomis meninėmis priemonėmis, be išgalvotų istorijų, apie tai, kaip gal ir būna, bet nėra nutikę. Nuoširdumas, atviras santykis su aplinka ir noras kuo tiksliau užrašyti savo pajautas ir įžvalgas yra siekiamybė. Tik nenustokite stengtis ir jums būtinai pavyks.

Su geriausiais linkėjimais įvaldyti haiku, kaip saviraiškos ir bendravimo lakoniška poetine forma būdą.

Artūras Šilanskas

Jau ne pirmą kartą dalyvauju šio konkurso darbų vertinimo komisijoje ir norėčiau pasidalinti keliais įspūdžiais iš šiuometinio konkurso. Taip, darbų tikrai buvo daug, kuo įvairiausių technikų, kolorito, stiliaus. Tarp jų radome ne vieną perliuką, pasižymintį išradinga kompozicija, puikiai suderintomis spalvomis, fantazijos polėkiu. Kūrybiški, originalūs darbai iškart patraukia ir akį ir širdį. Tai tikro meno savybė - kalbėti tiesiai į žiūrovo sielą. Buvo nemažai autorių, kurie nenuėjo lengviausiu, tiesioginio siužeto, iliustratyvumo keliu, o paieškojo gilesnio santykio su vaizduojamu objektu, įdomesnio, originalesnio kompozicinio sprendimo, paliko daugiau erdvės žiūrovo vaizduotei. Juk paslėpta subtili užuomina, netikėta asociacija, neišsakymas visko iki gal o taip būdinga poezijai, japonų ypač.

Šis konkursas yra gana sudėtingas tuo, jog autorius kartu yra ir poetas ir dailininkas. Gal jis pirmą kartą ir bando savo jėgas abiejose srityse. Ir nebūtinai tolygiai jas suvaldys, bet pabandyti tikrai verta. Valdantis teptuką - gilinasi į poeziją, o mokantis suvaldyti žodį - išbando save kitokioje kūrybos erdvėje.

Dalyvavimas piešinių konkurse labai padeda jaunam kūrėjui ne tik vystyti savo kūrybinius gebėjimus, bet ir pamatyti save platesniame kūrybiniame lauke, palyginti save su kitais. Kūrybinės ambicijos padeda tobulėti, siekti meistriško, domėtis daile, jos tendencijomis. Moksleivių piešinių konkursai yra atvedę ne vieną Lietuvos menininką į žymių kūrėjų gretas.

Virginija Kalinauskaitė

Turėjau didžiulį malonumą būti Pasaulio vaikų haiku konkurso Lietuvoje nariu ir darbų vertintoju. Didelį džiaugsmą kėlė trielių skaitymas ir žinojimas, kad beveik tūkstantis vaikų rašė ir piešė kūrinį apie šeimą. Bandžiau įsivaizduoti didelį didelį vaikų būrį vienu metu kuriantį savo šeimos paveikslą. Tai nuostabus Lietuvos garsas viso pasaulio orkestre! Rašykit, pieškite, grokit: darykite visa, kas yra kūryba ir būsite gražūs. Nes gražiausias yra kuriantis žmogus. Kartais ir laimingas. Sveikinu visus dalyvius. Sveikinu nominantus- jūsų darbai to verti. Užriečiam nosis ir pirmyn į kitus iššūkius!

Andrius Luneckas

Kaskart prieš imantis vertinti šiam puikiam konkursui pateiktus darbus, pirmiausia rūpi, ar haiku – subtilusis svečias iš Japonijos, pagarbiai ir su giliu dėmesiu priimamas visame pasaulyje, ir pas mus bus sutiktas atitinkamai pasiruošus. Atrodytų, ko nerimauti – jaunuosius autorius visada pasirengęs lydėti geranoriškas patarėjas, vedlys, nešinas įžvalgų, patarimų archyvu.

Bet kaskart paaiškėja, kad pakeliui nuo vieno konkurso iki kito prisijungia ir senas pažįstamas: tos pačios nesėkmės.

Gerai, kad jau daugeliui girdėta teorija apie apie 5-7-5 skiemenų eilutes. Vis dėlto nieko gero, kai jaučiamos pastangos pritempti prie skaičiaus: techniškai tvarkinga struktūra be virpančios gyvybės – ne poezija. Juolab ne haiku. Dvasią greičiau užgesins ne klajoklis skiemuo, o racionalumo šaltukas.

Na o visumai išstobulinti reikia vidinių pastangų ir praktikos.

Pasikartojanti nesėkmė ir tiesmukas, plakatiškas temos dėstymas. Štai praeitame konkurse, kuriant haiku tema „Miestai“, ėjo srautas „Aš myliu...“, keitėsi tik vietovių pavadinimai; dar anksčiau tema „Sportas“ būta daugybės „Sportas – sveikata, jėga!“; šį kartą išryškėjo šablonas „Šeima – tai puiku“.

Kaip savitai, kūrybiškai galima atskleisti temą, turėtų padėti suprasti nugalėtojų darbai. Pačių pačiausių šeši. Bendrai įdomių, harmoningų momentų yra ir daugiau, tarp jų senelių kaime lakstantis *jautukų* būrys (tarsi anūkų), labai išraiškingas *trijų sesių* brolio trieilis...

Jie apie realią šeimą, išrašoma *sava patirtis* (ne filosofija, ne svajonė, ne pasaka ar kt.). Beje, pasitaikė ir liūdniesių šeimos paveikslų (vienatvė, ydos), į šeimos sąvoką buvo įtraukta ir gyvūnėlių – visa tai geros idėjos, gali subręsti haiku.

Daugelyje darbų laikomasi reikalavimo panaudoti sezoninius žodžius, atspindėti metų laiką. Turbūt todėl dažna šeima pramogauja sniege arba buriasi prie židinio namie. Tai iš dabar. Tačiau sezonas atspindėtas ir ten, kur vos ne visa klasė su šeimomis leidžiasi į keliones (dažniausiai į Turkiją). Gaila, kad stilistika visų panaši, ir nors dailu, bet originalumas išvažiuavęs nežinomais maršrutais. Nieko savo. Tiesa, yra vienas bandymas aprėpti *nuo Antarktidos iki Madagaskaro*, bet ten labiau šūkis, ne haiku.

Apibendrinant, daug kur pernelyg paleista fantazija, apstu vaizdingų palyginimų. Tai ne haiku. Nes jis gimsta iš paprasto realaus gyvenimo. Iš realaus kyla kitas planas... Ir nustembi, koks paprastumo nepaprastumas.

O jei dar pavyksta į visumą be grubių siūlių suvesti vaizdinius: vienas iš 1 ir 2 eilučių, kitas iš 2 ir 3, tada panašu, kad pradėjai pažinti haiku...

Per sunku? O gal paprasta? Nuobodu? Įdomu?

Jei smalsu pabandyti, nepraleiskite kito konkurso. Nepamirškite vedlio.

Saulė Markevičiūtė